

Könyvtárak a humán teljesítmény támogatásában és a helyi kulturális örökség terjesztésében

Kutatási összefoglaló

Pályázatunk kísérlet volt, olyan, amelynek létezett egy előfeltevése. Az előfeltevés lényeg az volt, hogy létezik egy **egysége gondolatiság**

- a közgyűjteményi megőrzés (zárt világ),
- a közgyűjteményi anyag digitális közzététele (*open access*),
- a kutatási adatok nyilvánossága (*open data*),
- a súlyozott emlékezet (*a választás szabadsága*),
- tudásanyag modern elrendezése, és
- az attraktív, a korszerű, a célcsoport ismereteihez igazodó disszemináció

feladatkörében.

Kísérletünk eredményesnek bizonyult.

A XIX. századra, Bolyai Jánosig visszanyúló hagyományos megfogalmazás az, hogy a közgyűjtemény (akkor ez alapvetően a könyvtárat jelentette), az iskola és a tudományos intézmény egy egységes, elválaszthatatlan egység. Három kör egy háromszögben. A szimbólum arra utal, hogy alapvető, kritikus mennyiségű adat, és forrás nélkül nem lehet gondolkodni. A gondolkodás módszereinek ismereti nélkül gondolkodásunk széteső, nem kellően szocializált (nem értik a többiek – ez az alapja a kultúrák különbözőségének, és ezért nem értik a migránsok sem a mi világunkat, és mi sem az övéket). A tudomány pedig csak ezen az alapon tud eredményeket felmutatni, és az eredmények társadalmosítása (disszemináció) is csak ezen az alapon lehet eredményes.

E bevezető ismeretében érthető igazán az, hogy miért ilyen a program összetétele. Az egyes pályázati elemeknek természetesen megvolt a maguk elkülönítő értékvilága is.

A **helyi örökségi értékek** elsődleges célja Eger kulturális örökségének a vizsgálata, digitális megjelenítése, kutatása. Ezen belül is az első tétel a Líceum Nyomda termékei, mint a Főiskola elsődleges, legrégebb írott örökségének tanúi. Ezért készült el az érseki Nyomdatermékeinek kritikai jegyzéke, és kezdődött a művek digitalizálása, repozitóriumba szervezése.

De Eger, s a Főiskola szervezője kell, hogy legyen egy tágabb földrajzi látásmód érvényesítésének is, ezért alakítottuk ki az **Észak-magyarországi Digitális Repozitórium** elvi kereteit. Részben elméleti alapon, de a gyakorlati lépések megkezdésében is. Külön kiemelhető, és sikernek mondható, a történeti látásmód intézményes érvényesítése, vagyis az, hogy a terv megvalósítását nemzetközi keretben indítottuk el. Nagyvárad, mint a történeti Partium Regni Hungariae központja, illetve Eperjes, mint a Borsod–Abaúj–Zemplén történeti megyék északi szomszédja (Sáros megye) olyan együttműködő partner, akikkel az együttműködés több szempontból is első rangú fontosságú. Egyrészt a mai generációk történelmi, földrajzi látásmódjának kódolja, másrészt – a közgyűjtemények minden területen vannak – a kutatás egymásrautaltságának magától értetődése. És ami ennél is fontosabb: ennek felismerése, sőt, a szlovák, a román és a magyar kollégák napi szintű együttműködése valósult meg.

Ez utóbbi az **interregionális együttműködés** címszó tartalmi megtöltésének sikerét jelzi. Sikerült közös **módszertant** kialakítani a kutatásban, az oktatásban, és az oktatandó források, tananyag egységes megmutatásában, digitális megjelenítésében.

A program megvalósítása során létrehozásra került egy online tudásbázis, amely a projekt során kidolgozott módszertani lehetőségekkel kívánja támogatni a könyvtárosok és oktatók munkáját. A XXI. században figyelembe kell venni a megváltozott olvasási szokásokat, és a gyerekek iskolán kívüli tevékenységében jelentős szerepet kapó infokommunikációs technológiák adta lehetőségeket. A kettő kreatív összekapcsolásával a hagyományos könyvek olvasását is elősegíthetjük.

A projektben olyan digitális lehetőségek kerültek összegyűjtésre, amelyek a különböző korosztályok képességeit figyelembe véve kínálnak lehetőséget az olvasási élmény feldolgozására.

Az olvasási élmények feldolgozására szolgáló digitális megoldások a pályázat során kipróbálásra is kerültek, és az Eszterházy Károly Főiskola Gyakorló Általános iskolájának több évfolyamának tanulóival, összesen 193 fő bevonásával.

A tapasztalatokból módszertani kézikönyv készült, és ennek online használatra alkalmas verziója képi alapját az online tudástárban elhelyezésre került tételeknek, ahol megtalálhatjuk a módszer leírását, oktatásban történő alkalmazására szolgáló példákat, esettanulmányokat.

Nemcsak az oktatásban alkalmazhatóak digitális módszerek egy-egy mű feldolgozására, hanem a könyvtárak is növelhetik az olvasói táborukat a módszerek alkalmazásával. Végig

kell gondolniuk a lehetőségeiket, és a felszereltségükhöz, lehetőségeikhez leginkább illő módszerrel bevonítani az olvasókat.

A humánteljesítmény technológia alkalmazása a szervezetfejlesztés területén növelheti a könyvtárak sikeres működését, bár Magyarországon jelenleg csak gazdasági területen működő cégek esetén láthatjuk az alkalmazását. A bevezetéséhez a mindennapjainkat átszelő IKT eszközök felé történő nyitottság kulcsfontosságú, ezért a pályázatban könyvtárvezetők kerültek megkeresésre az infokommunikációs eszközök használatához való hozzáállásuk feltárása céljából.

A teljes munkát komoly szakirodalom-kutatás alapozta meg, több mint 100 dokumentumról készült referátum két témakörben.

A projekt támogatásával készülő szakcikkek pedig lehetőséget adtak, hogy az országban megismerhessék az itt folyó kutatásokat, valamint az Egyiptomban megjelenő tanulmány szélesebb körben terjeszti a kutatási eredményeinket.